

אי ש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ג כסלו תשע"ז: הדלקת נרות: ירושלים 3:59 תל-אביב: 4:14 חיפה: 4:03 מוצאי שבת: ירושלים: 5:15 תל-אביב: 5:16 חיפה: 5:14 ר"ת: 5:51

פרשת תולדות

תפלה על הזולת

להתפלל ולבקש רחמים על הזולת הזקוק לישועה !

נלמד מהפסוק: "ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא" (פרק כה-כא)
וכתב הרשב"ם: "לנכח אשתו" – פירוש בשביל אשתו. וביאר דבריו הגאון רבי מאיר שמחה מדווינסק זצ"ל (בספרו משך חכמה), כי יצחק היה בטוח שיהיה לו זרע, שהרי הבטיח השי"ת לאברהם "וקראת את שמו יצחק והקימותי בריתי איתו... לזרעו אחריו" וכל חששו היה כי יתכן שיתנו לו בן מאשה אחרת. לכן התפלל כפי שהובא במדרש (פר' סג) שהיה אומר: רבונו של עולם, כל בנים שאתה נותן לי יהיו מן הצדקת הזו. וכך פירש גם הספורנו: אף על פי שהובטח על הזרע שיירש, התפלל להשי"ת שיתן לו אותו הזרע מזאת ההגונה הנצבת נכחו.

עיקר מעלת התפלה כשהיא בכוונת הלב כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין קו): "רחמנא ליבא בעי". והמתפלל צריך שיכוון ליבו לשמים שנאמר: "תכין ליבם תקשיב אזניך" (ברכות לא). והגר"י קנייבסקי – הסטייפלר זצ"ל כתב (בספרו חיי עולם) כי מעיקרי התפלה "שיהא בהכנעה ובלב נשבר וכמבקש ממש".

בזוהר הק' מובא, שהצעקה, גדולה היא מכל סוגי התפלה משם שהצעקה בלב, שנאמר "צעק לבם אל ה'", והיא קרובה להקב"ה יותר מתפלה ואנחה, שנאמר: "כי אם צעוק יצעק אלי שמוע אשמע צעקתו" (שמות כב-כג). וכן מצינו במה שנאמר (שם ג-ט) "ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי". וגדולה צעקה שקורעת גזר דינו של אדם מכל ימיו וכו' ובשבילה נוחל האדם העוה"ז והעוה"ב שנאמר "ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יצילים".

ביסוד זה שצעקה בלב, - אמר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל באחת מדרשותיו - ניתן לתרץ את קושיית האור החיים על הפסוק בפרשת בשלח: "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו". ותמוה: הרי לא מוזכר שמשה רבינו צעק אל ה' אלא התשובה: היתה זו צעקה שבלב, בינו להקב"ה וזה שנאמר "מה תצעק אלי".
כתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים - תשנג): "אבל מפני שישאל ערבים זה לזה, לכן כשצער בא על אחד חייבים כולם להצטער ולהתפלל, שנאמר (תהלים לה-יג) "ואני בחלותם לבושי שק" וכתוב (שם לג-יג) "ותפלתי אל חיקי תשוב". ואם לא היה מתפלל, היה חוטא שנאמר (שמואל א' יב-כג) "גם אנוכי חלילה לי מחטוא לה' מחדול להתפלל בעדכם".

ואמר הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א: ידמה בעיני האדם שכל העולם עומד ומצפה עליו, שבמעשיו הוא משפיע ומכריע את כל העולם לכף זכות, ובלעדו יחסר לעולם אור או מזון או מים וכיו"ב, והוא צריך לפרנס את כולם. ועל"ז שיותר יכוון ותצא תפלתו יותר מעומקא דליבא. יותר יוכרע העולם לחסד על ידי שיושפע שפע בכל הבריאה כולה לחסד. ואם הוא מתפלל יותר חזק, מתרוממת מזה כל הבריאה, כי יש השפעה על כל דבר במה שהוא מתפלל יותר בכוונה.

הגר"י זילברשטיין שליט"א סיפר ששאל פעם את הגר"ש אלישיב זצ"ל על מה שאמרו בגמרא (ברכות לא): שעלי הכהן רצה להמית את שמואל הנביא בקטנותו, על שהורה הלכה בפני רבו, כיצד אפשר לבוא בטענות לילד כה קטן עד כדי להמיתו?

ותירץ הגר"ש אלישיב שהתעוזה הזו של שמואל הביאה את עלי לחשוב שאולי מילד כזה עלול לצמוח אחד כמו קרח ומוטב ימות זכאי וכו'. אך א"כ יש לשאול: כיצד בכל זאת הצליחה חנה לפעול שלא ימיתו, כשאמרה "אל הנער הזה התפללתי"?

ותירץ הגר"ש ביסוד נפלא: כך אמרה חנה לעלי: "מילד כזה שבא לעולם על ידי כל כך הרבה תפלות. לא יכול לצאת דבר רע".

שערי דמעות לא ננעלו...

סיפר הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל: בזמן המלחמה הטורקית באו לפני הגאון רבי יצחק אלחנן זצ"ל - גאב"ד קובנא, משלחת של נשים אשר בעליהן נלקחו לשדה הקרב, ובכו לפניו מתוך חשש לגבי עתידם (שישארו עגונות...)

יצא אליהן רבי יצחק אלחנן, ראה את צערן, נשא בלבו תפלה ובכה אף הוא עמהן, עד שלפתי פנה אליהם וקרא לאמר: "מבטיח אני לכן שכולם יחזרו בשלום!" וכך הוי. איש מכל יוצאי הצבא הללו לא נעדר.

סיים הגר"י סרנא ואמר: ה"מופת" אינו בקיום ברכתו של רבי יצחק אלחנן, אלא בבכיות של אותו צדיק שחש בכל ליבו בכאבם ובצערם של נשות ישראל עד כדי בכיה. ואז כשצדיק כזה גוזר, כבר אין פלא שגזירתו מתקיימת.

עפ"י שימוש חכמים

עלון השבוע פרשת חיי שרה הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה

מרת אליס בילא ע"ה בת ר' יצחק זצ"ל
אלמנת הרה"ג ר' סלימן בן ר' דוד ששון זצ"ל

נלב"ע ג' כסלו תשנ"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

שלא לגרום צער וטרחה יתירה לזולת!

נלמד מהפסוק: "ויזד יעקב נזיד" (פרק כה-כט)

ואמרו חז"ל (במדרש הגדול): בא וראה כמה עבדים ושפחות היו לו לאביו, וכשהוא בא מבית המדרש, מוצאן שהן ישינין, אינו רוצה להרגיש ולהצהיב [=להכעיס, כפירוש התרגום בפסוק "וכעסתה צרתה" (שמואל א-א, ו) - ומצהבה לה"] את אחד מהן שימשו אלא הוא עומד ומבשל לעצמו. ומעתה נדון בעצמינו: אם כך היה יחסו של יעקב אבינו למשרתיו, על אחת כמה וכמה כלפי כל אדם.

הנה מצינו איסור תורה והקפדת התורה שלא לחרוש בשור ובחמור יחידו. אחד הטעמים לכך כתב החינוך (מצוה תקנ) שהוא משום צער בעלי חיים שהוא אסור מן התורה. ועפ"ז כתב החינוך:

"וכל חכם לב, מזה יקח מוסר שלא למנות שני אנשים לעולם בדבר מכל הדברים שיהיו רחוקים בטבעם ומשונים בהנהגתם, כמו צדיק ורשע, והנקלה והנכבד, שאם הקפידה התורה על הצער שיש בזה לבעלי חיים שאינם בני שכל, כל שכן בני אדם אשר להם נפש משכלת לדעת יוצרם".

ניתן ללמוד ממשה רבינו כיצד יש לנהוג בזהירות עם האנשים שכפופים למרותו, כפי שביאר רבינו בחיי ז"ל על הפסוק בו אמר משה רבינו "לא חמור אחד מהם נשאתי" (במדבר ט ז-טו) וכך כתב:

"כך מנהגם של המושלים בעם, להשתמש באנשים הנמצאים בשליטתם וגם בבהמותיהם, כפי מה שיצטרכו למלאכתם. זהו שאמר משה בתפלתו, כי מעולם לא נהג כך עם בני ישראל. הוא לא השתמש אפילו בחמור אחד שלהם כדי לשים עליו משא, וכל שכן שלא השתמש באנשים, ואם כן, בצדק התרעם משה רבינו, היאך אומרים הם שאני משתתף עליהם.

המצער את הזולת עונשו חמור עד למאוד. ואף אם כוונתו לשם שמים, כפי הגדרתו הידועה של הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שהמצער את חברו "כאילו מכניס ידו לתוך אש" ולא מועילה לו כוונתו הטוהרה כמו שמצינו אצל פנינה שציערה את חנה לשם שמים ובכ"ז. נענשה. וכך מסופר בגמרא על רב רחומי (כתובות סב):

באחת משיחותיו הביא הגר"י זלברשטיין שליט"א את מה שסיפר בעל שו"ת שבות יעקב, שפעם באו אליו שני יהודים לדין תורה, וההכרעה בינם היתה פשוטה וברורה ויכלו לפסוק מיד, ואעפ"כ החליט להשהות את גזר הדין ואמר להם שישבו בעוד שבוע. ואף שיש בזה משום עינוי דין עשה זאת כדי שלא יבוזו לדייני ישראל שכאילו אינם מעיינים דיים במקורות ההלכה.

וקשה: מה ההבדל בין המעשה של פנינה שציערה את חנה לשם שמים, ובין צער עינוי הדין שגרם בעל "שבות יעקב" לבעלי הדין?

ותירץ האדר"ת, זצ"ל, כי לבעל שבות יעקב היה מותר לעשות זאת משום שזהו טבותם של בעלי הדין, שכן אם לא היו משהים את דינו, היו הם עלולים להנזק מכך שהרי מי שמוציא לעז על דייני ישראל אין רפואה למכתו. מה שאין כן אצל פנינה, מי ביקש ממנה לעשות כך לאחותה, הרי היא אינה מכשילה אותה.

להרגיש ללבנו של הזולת...

מרגלא בפיו של הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל: "אילו אדם היה רואה בחוש מה שמתחולל בפנימיות האדם בשעה שמצערים אותו, לא היה אדם מצער את זולתו!"

וסיפר אחד התלמידים: "פעם עמדנו קבוצת בחורים עם רבי שמואל לפני השיעור. היו שם למעלה מעשרה בחורים, ופתאום הגיע יהודי מבוגר מחו"ל ושאל את אחד הבחורים איפוא המשרד של ר' יעקב וייס. אחד הבחורים הודריך אותו: תלך ישר... שמאלה... ימינה... הלה היה נבוך והתחיל ללכת.

כשראה זאת רבי שמואל רץ אחריו והוביל אותו פנימה עד שהיה לו ברור לאן צריך להכנס... כשחזר הסביר: "הוא אורח, ואם אפשר, צריך לחסוך לו את האי-נעימות של החיפוש..."

ראש הישיבה

"שלא לגרום צער לבעל השמחה"...

אחד מתומכי ישיבת מיר שבארץ ישראל, השיא את אחד מצאצאיו בארגנטינה הרחוקה, וראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, היה אמור להשתתף בשמחה. השמחה התקיימה באחד ממלונות הפאר במקום, ומקורביו של ראש הישיבה שכרו עבורו חדר במלון, ותיכננו כי שם יקבל את הנדיבים הרבים שאמורים להשתתף בחתונה, ויקבל מהם את תרומותיהם עבור החזקת הישיבה. אומץ התרומות שהיה ערב זה אמור להכניס לישיבה היה כמליון דולר!

והנה ברגע האחרון ולהפתעת כל מקורביו הודיע רבי נתן צבי כי שינה את דעתו וכי הוא מבטל את נסיעתו לחתונה. הוא הסביר כי התבונן בדבר רבות והגיע למסקנה כי נוכחותו בחתונה והסערה שיעורר הדבר סביבו עשויים למקד את כל תשומת הלב של המוזמנים, ובכך לגרום צער וחלישות הדעת לבעל השמחה. ולדעתו, גם תרומות בסדר גודל עצום שכוה, אינם מצדיקים גרימת צער ליהודי!

מתוך מאמר לדמותו

"שלא לגרום צער כלשהו לרבנית"...

הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א ביקש מאחד ממקורביו להביא לו דבר-מה הקשור למנהג טוב שנהגו בו בעיקר אנשי ירושלים. היה זה אחר פטירתה של הרבנית ע"ה, התפלא המקורב על כך, שכן מעולם לא ראה שהרב שטיינמן מקפיד על כך. הוא לא יכל להתאפק מלהביע את תמיהתו לפני ראש הישיבה. נענה הרב שטיינמן והסביר לו כדברים הבאים:

"באמת אני והרבנית אימצנו לעצמנו מנהג זה כל השנים. למרות שאינו חיוב מצד ההלכה. אבל קרה פעם שמחמת טירודתיה המרובות שכחה הרבנית להכין את הדבר ההוא. וכיון שחששתי שמא תצטער על שכחתה, הרגעתי אותה ואמרתי לה שזה לא כל כך חשוב ולא נורא אם פעם אחת לא נעשה כך. ואכן היא נרגעה".

"ואולם לשנה הבאה, חשבתי לעצמי שאם אמשיך במנהג זה עלולה הרבנית לחשוב שאכן זה חשוב אצלי ומה שאמרתי לה אשתקד הוא רק בכדי להרגיעה, עלולה שוב להצטער, על כן החלטתי להפסיק לחלוטין במנהג ההוא כדי שלא לגרום צער כלשהו לרבנית. אבל עתה משנפטרה לבית עולמה, בוודאי אני מעונין לשוב ולנקוט במנהג זה ולכן ביקשתי זאת ממך..."

עפ"י קול ברמה - תשע"ה

אכל יותר מכפי הרגלו...

סיפרה הרבנית קנייבסקי ע"ה: פעם אירע שכבה הזו בביתם בשעה מוקדמת בליל שבת. ועל כן בסעודת הבוקר היה החמין קר כמעט לגמרי. והנה הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, בניגוד למה שהיה ניתן לצפות, אכל מהחמין יותר מכפי הרגלו בכל שבת.

"אני יודעת" - אמרה הרבנית - "שהוא עשה זאת כדי למנוע ממני צער על כך שהאש כתתה והסעודה לא היתה מוצלחת מספיק..."

ר' חיים

להיות אמיתי במעשיו ובדיבוריו עם הזולת!

נלמד מהפסוק: "אולי ימושני אבי והייתי בעניו כמתעתע" (כז-יב)

ואמרו חז"ל: כל המחליף בדיבורו [רש"י: משנה בדיבורו שלא יהיה ניכר] כאילו עובד עבודה זרה. כתיב הכא "והייתי בעניו כמתעתע" וכתיב התם (חבקוק ג) "הבל המה מעשה תעותעים" (סנהדרין צב.). לאור דברי חז"ל אלו, הכיצד שינה יעקב בדיבורו: התשובה היא כפי שכתב רש"י (מכות כד): לא רצה [יעקב] לשקר מתחילה... אלא שאמו הכריחהו ועל פי הדיבור, כדכתיב "עלי קללתך בני" ומתרגמינן "אלי אתאמר בנבואה".

מצינו בכמה מקומות בש"ס שהתירו חז"ל לשנות בדיבורו מהאמת מפני דרכי שלום (יבמות סה:) או כדי להציל הזולת מבושה (סנהדרין יא.) וכן לענין חתן וכלה (כתובות יז.) והגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל הוכיח, ששינוי זה אינו נחשב לשקר כלל, מאהרן שנאמר עליו "תורת אמת היתה בפיהו"... אף ששינה בדיבורו לעשות שלום בין איש לרעהו. וכן הוכיח הגה"צ רבי אברהם גרודז'ינסקי זצ"ל מיעקב אבינו שנקרא איש האמת אף שהתחכם עם עשיו, משום שכך היה עליו לעשות עתה, נחשב ל"אמת".

ומעשה בת"ח גדול "איש אמת" שפגש את הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל והתלונן בפניו קשות על אחד הגופים החרדיים שהשפעתו רבה על הציבור החרדי, על כי הרבה דברים מכריעים שם לא לפי האמת... ולכן רצונו להקים גוף חדש נקי מפוליטיקה וכו'...

השיב לו רבי שמואל: לפעמים פירסום אמת כזו שאתה מדבר עליה, עלולה להזיק יותר מהפוליטיקה שלהם... והמשיל משלו למה הדבר דומה? לשדה תבואה שהציפורים היו באות ואוכלות בה ולא ידעו היאך להרחיקם. עד ששמעו עיצה טובה: להעמיד שם "דחליל"... ואכן העמידו שם בובה, והציפורים פסקו מלבוא.

יום אחד עבר שם אדם "איש אמת" ואמר: "אני לא סובל כאלו שקרים וסיפר לציפורים שזה בסך הכל בובה"... וחזרו הציפורים לבוא ולאכול מהתבואה... וסיים רבי שמואל: "וכי הוא איש אמת? הלא הוא אדם המזיק! וכך גם בעניינינו, לספר לכולם את האמת שלך עליהם, זה "אדם המזיק"! ואכן קיבל הלה את הדברים ללבו והלך לדרכו.

את הפסוק "אמת קנה ואל תמכור" (משלי כג-כג) פירש כ"ק האדמו"ר מקוצק כך: ישנם בני אדם שמחשיבים מאד את האמת, אך ורק כשהיא אצל הזולת... את העולם כולו היו רוצים ליכות באמת, ורק לא את עצמם. ואכן אליהם נאמר "אמת קנה" - קנה את האמת לעצמך, לצורך עצמך! "ואל תמכור" - אל תחזיק בה, רק כדי למוכרה לאחרים....

"עדיף לקשקש באמת מללמוד

בשקר"...

סיפר הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל: מעשה בשני נערים שנכנסו לשיבת מיר, והיו בתחילת דרכם. הם התיישבו על הכסאות והתחילו לקשקש ולפטפט בדברי בטלה. והנה נכנס ראש הישיבה הגאון רבי נחום פרוצוביץ זצ"ל. אותם נערים שמו לב לכניסתו ומיד החלו להראות עצמם לומדים ואמרו בקול רם, כאילו הם לומדים: "תנו רבנן"...

ניגש אליהם רבי נחום ואמר להם: "לי יותר טוב שתקשקשו באמת ממה שתלמדו בשקר... שהרי לומדים בישיבה מסכת נדרים ובכל מסכת נדרים לא מוזכר אפילו פעם אחת תנו רבנן".... אותם נערים קיבלו מוסר השכל נוקב מדבריו של רבי נחום שממשיך ללוותם עד עצם היום הזה.

ואגב: כשסיפרו מעשה זה להגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, הגיב תוך כדי דיבור שאכן "תנו רבנן" לא כתוב אבל "דתנו רבנן" כן כתוב... [אנן הסהר

"למה לא האמת בטירתה"...

כאשר היה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל מדבר על חינוך הנוער במדינת ישראל, שנחל כידוע כשלון חרוץ, נהג להזכיר את העובדה, שבאה לפניו בראשית ימי המדינה:

מישהו בא פעם לשאול בעצתו: איך להצהיר במפקד התושבים כשישאלו אותך, בן כמה שנים הוא? הלה הסתפק: אם יגיד יותר מגילו, הרי עלולים להביט עליו כעל זקן מידי, ולא יקבל מקום עבודה. ואם יגיד פחות מגילו, הרי לא יוכל לצאת לפנסיה אלא רק באיחור רב:

השיב לו הרב צדקה: "רק על פחות או יותר חשבת, ולהגיד את האמת בכלל לא עולה בדעתך? אמור את האמת ותפטר מכל הבעיות!"

וזאת ליהודה

ברכה לזולת

ברכה מעולה ומושלמת, היא זו הבאה מתוך שמחה וטוב לבב!

נלמד מהפסוק: "ועשה לי מטעמים... ואכלה בעבור תברכך נפשי" (פרק כז-ד)

וכתב רבינו בחיי אין כוונת יצחק בשאלת המטעמים בתענוג הגוף וחוש הטעם, אלא כדי שתהיה נפשו שמחה ומתענגת. כי בהתחזק כוחות הגוף יתעוררו כוחות הנפש ומתוך שמחת הנפש תחול עליו רוח הקודש כמו שאמרו חז"ל: "אין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות, אלא מתוך שמחה".... [ובספר איש לרעהו (עמ' רנ"ב) הטעמנו, לפי"ז, שלכן ביקש יצחק דוקא ציד של בשר, ולכן הובא לו גם יין. כדי שתהיה הברכה מתוך שמחת הנפש שהרי "אין שמחה אלא בבשר ויין"....]

לכאורה יש להבין במה שאמר יעקב לאמו: "אולי ימושני אבי... והבאתי עלי קללה ולא ברכה" והשיבה על זה רבקה: "עלי קללתך בני". ותמוה: היאך חשב יעקב כזו מחשבה שיצחק אביו יקללו, הרי רחמי האב על הבן, ובמיוחד יצחק אבינו, ואף אם לא יברכו, ודאי שלא יקללו!

ונראה בביאור הענין (עפ"י הרבי רבי העשיל זצ"ל בחנוכת התורה), כי יעקב הבין את הפסוק "ארור משגה עור בדרך" כפשוטו. יוצא איפוא, שמכשיל ומטעה את אביו, ועל כך תבוא עליו ח"ו קללת התורה "ארור משגה" במקום ברכה מאביו. אך רבקה השיבה לו: "עלי קללתך בני". כלומר: ה"ארור משגה עור" פירושו שלא ישיאו עצה רעה, ואם עצתי היא עצה רעה ח"ו, הרי עלי קללת התורה. ואולם באמת היתה זו עצה טובה שיקבל הברכות.

ברכותיו של גאון הדור

עם השנים התפרסם הגאון רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל (בעל אור שמח) בקרב תושבי דווינסק כי ברכותיו עושות פרי ורבים הגיעו לבקש ממנו ברכה. ומעשה שהגיעה אשה אומללה בבכיות ואמרה לרבי מאיר שמחה כי הרופאים "הבטיחו" לבעלה החולה, שיש לו עוד שלושה ימים לחיות...

"מה לך בוכה" - אמר לה - "מי יכול לומר שבטוח לו כי יחיה שלושה ימים"?!... הוסיף רבי מאיר שמחה וברכה ברכת כהן והבעל זכה לאריכות ימים.

וסיפר הגרי"ש כהנמן זצ"ל, כי אחד מתלמידיו בא ביום חתונתו לבקש ברכה מפיו של רבי מאיר שמחה. אמר לו רמ"ש: "תזכה להניח את תלמודך" התפלא התלמיד ושאל: "מה טיבה של ברכה זו?"

השיב לו רבי מאיר שמחה: "כאשר מניחים דבר במקום מסויים, מוצאים אותו אחר כך. לא כן כאשר זורקים דבר. לכן אמרתי שתזכה להניח את תלמודך, כי אז ודאי תמצא אותו לאחר זמן". מתוך מאמר לזכרו

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"הקפידה"

שבת קודש, פרשת בא תשע"ה.

מזה שנים ארוכות שהמשפחה המורחבת המתינה לשבת המיוחדת הזו. זה לא היה עתיד להיות עוד 'שבת שבע ברכות', אלא אירוע שכאמור ייחלו וציפו לו שנים ארוכות מאוד.

מלבד זאת היו אמורים להשתתף בשמחה האחים שמתגוררים בחו"ל, כך שזו גם עתידה הייתה להפוך לשבת-גיבוש משפחתית היסטורית. כנהוג בשנים האחרונות, לא התקיים שבת 'אויפרוף' (עליה לתורה) המונית, ועל כל אנרגיית השמחה היה להתרכז בשבת שלאחר החתונה.

השבת התקיימה בבני-ברק, היות והכלה מתגוררת שם. אך כל אחי ואחיות החתן אינם מתגוררים שם, וגם אין להם קרובים שיוכלו להשיג עבורם דירות אירוח. משפחת הכלה לא הייתה מסוגלת להשיג דירות לשני הצדדים, אז כל אחד התבקש להסתדר בכוחות עצמו.

כמה שבועות לפני החתונה, החל מסע חיפוש הדירות. כל אחת ממשפחות האחים והאחיות עברה את החוויה שלה, **וכאן מספרת אחת מהן את שלה:**

היה ברור לנו שאנו חייבים להשתתף בשבת המיוחדת הזו, אם לא עבורנו אז עבור הילדים - ואם לא עבורם אז עבור החתן והכלה. אין לנו קרובים בעיר, והמכרים מתגוררים בשכונות מרוחקות, כך שלא הייתה זו אופציה לשבת חורפית.

התחלנו לברר על בתי אירוח בהם ניתן להתארח בתשלום, אך המחירים היו גבוהים עבורנו - משפחה מרובת ילדים. שמענו על אפשרות לקבל דירות בתשלום, אך מה שהיה נראה בתחילת הדרך כפרויקט פשוט, הסתבר יותר ויותר כמורכב. בעלי הדירות באזור האולם בו התקיימה השמחה הפכו - (ובצדק!!) - את מסירת הדירה לשבת, כמקור הכנסה נוסף.

הסכומים לא היו זולים כלל וכלל, ואף היו הצעות של "מחירי מלון" בנימוק שהבית מפואר ברמה של מלון. זכותם המלאה לדרוש זאת, חובתם המלאה לפרנס את עצמם, אך לנו זה לא התאים.

* * *

המשכנו לחפש ואז חשבתי לעצמי: בני ברק! לא ייתכן שלא נמצא שם אנשי חסד! אז הפסקתי לחפש בתי אירוח או דירות להשכרה, אלא פשוט פתחתי ספר טלפונים ותרתי אחר משפחה אקראית שהכתובת שלה באזור אולם 'וגש'. התקשרתי והתנצלתי שאנחנו אמנם לא מכירים, אך עתידה לנו שמחה שמאוד חשוב לנו להשתתף בה וכו'. הם התנצלו שהם באותה שבת בבית, אך הציעו להתקשר לשכנים שלהם - אולי הם מכירים משפחה שנוסעת.

התקשרנו, שוב התנצלנו, וסיפרנו את הסיפור שלנו. "איזה יופי!" נענינו בהתלהבות "בדיוק באותה שבת אנחנו נוסעים להשתתף בשבת שבע ברכות של הבת שאנו מחתנים בסייעתא דשמיא. היינו קצת מוטרדים מהעובדה שהבית יעמוד ריק במשך השבת בלי שמישהו יהנה ממנו - איזה יופי שאתם באים!"

היינו המומים. הסתפקנו אם מדובר בהשגחה פרטית נפלאה, או חלילה במישהו שמהתל בנו... עד כדי כך זה היה עבורנו פנטסטי ובלתי נתפס. במשך ימים ארוכים אנחנו נתקלים במחירים גבוהים, ופתאום מישהו מתחנן שנבוא ב-ח-י-נ-ם!

* * *

האמת, עד הרגע האחרון היינו במתח. זה היה עבורנו טוב מידי מכדי להיות אמיתיים... יומיים לפני התקשרנו לוודא שההצעה עודנה בתוקף, ושוב זכינו לכל הברכות שבעולם על הטובה שאנו גומלים איתם...

כאמור, זה היה יותר מידי טוב, על גבול ההזוי.

ביום שישי יצאנו באוטובוס, וליבנו דופק: איזה בית יקדם את פנינו? נזכרנו שהחתונה שלהם התקיימה אתמול בלילה - ליל שישי - אז בטח לא היה להם זמן מיותר לסדר עבורנו.

תכל'ס, הגענו. לקחנו את המפתח מהמקום המוסכם וגילינו בית מסודר טיפ-טופ. עוגות טעימות המתינו לנו בשולחן המטבח, ושתייה קרה במקרר. הסתובבנו בין החדרים הרבים ולא האמנו, לא היה פירור שלא מונח על המקום - והם חיתנו אתמול בלילה!

התקשרנו אליהם והם שוב הביעו את שמחתם, הדריכו אותנו כיצד להפעיל שעון-שבת, והדגישו שוב ושוב שכל הבית עומד לרשותנו.

ואל תשכחו: הם הפקידו בידנו את ביתם, למרות שהם לא מכירים אותנו כלל! ולא עתידים לפגוש בנו לעולם!

* * *

לומר את האמת: הסיפור הזה הסתיים עם "הקפידה".

לפני שיצאנו השארנו במקום שטר של 200 ₪ וכתבנו תודה! אוי - מה שעשינו! מיד כשחזרו הביתה התקשרו אלינו והקפידו איך העזנו להשאיר כסף וכו' וכו' הסברנו להם שעשינו זאת אך ורק למען הרגשתנו הטובה, שנחוש שגם נתנו משהו לאנשים הנפלאים האלה ולא רק קיבלנו מהם.

אכן, מי כעמך ישראל!

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il